

SINIF: 7. SINIF

DERS: Sosyal Bilgiler

ÜNİTE: Birey ve Toplum

KAZANIM: SB.7.1.2. Bireysel ve toplumsal ilişkilerde olumlu iletişim yollarını kullanır.

ETKİNLİK: BİR DE BÖYLE DENEYELİM

Öğrenci ile bir gün belirlenir. O gün öğrenciden, ailesi ve çevresindekiler ile olumlu iletişim kurmak için gereken yöntemleri kullanması ve ben dili, alay, argo, lakap vb. söylemlerden kaçınması istenir. Gün sonunda öğrencinin çevresinden aldığı tepkileri anlatması ve bir rapor hazırlayarak öğretmeniyle ve arkadaşlarıyla paylaşması istenir.

SINIF: 7. SINIF

DERS: Sosyal Bilgiler

ÜNİTE: Kültür ve Miras

ETKİNLİK: BEN OSMANLI DEVLETİ'NDE HANGİ KAHRAMANIM?

BEN OSMANLI'DA HANGİ KAHRAMANIM?

 <p>OSMAN BEY</p>	 <p>BARBAROS</p>	 <p>I. MURAT</p>	 <p>SOKULLU MEHMET</p>
 <p>YAVUZ SULTAN SELİM</p>	 <p>ULUBATLI HASAN</p>	 <p>FATİH SULTAN MEHMET</p>	 <p>MİMAR SİNAN</p>
 <p>YILDIRIM BAYEZİT</p>	 <p>KANUNİ SULTAN SÜLEYMAN</p>	 <p>ORHAN BEY</p>	 <p>ÇELEBİ MEHMET</p>

Yukarıda yer alan kahramanlarımızın isimlerini, özelliklerinin olduğu kutuların altlarındaki boşluklara yazınız. Ayrıca etkinlik kartlarını keserek arkadaşlarınızla oyun kartları hâline de getirebilirsiniz. İyi çalışmalar.

<p>Osmanlı tahtında en uzun süre kalan padişahım. Macar ordusunu Mohaç'ta 2 saatte bozguna uğrattım. Benim dönemimde Akdeniz'de üstünlüğü sağladık.</p> <p><input type="text"/></p>	<p>Bursa'yı fethederek başkent yaptım. Osmanlı'ya ilkleri yaşattım. İlk orduyu, ilk medreseyi, ilk Divan Teşkilatı'nı ben oluştururdum.</p> <p><input type="text"/></p>	<p>İstanbul surlarına ilk Osmanlı sancağını ben diktim.</p> <p><input type="text"/></p>	<p>Edirne'yi fethedip başkent yaptım. I. Kosova Savaşı'nda Haçlıları yendim fakat savaş sonrası savaş alanını gezerken bir Sırp asker tarafından şehit edildim.</p> <p><input type="text"/></p>
<p>Osmanlı Devleti'nin ilk Kaptan-ı Derya'sı ben oldum. Preveze Deniz Savaşı'nda Haçlı donanmasını mağlup ettim.</p> <p><input type="text"/></p>	<p>İstanbul'u kuşattım fakat alamadım. Anadolu siyasi birliğini sağladım. Ankara Savaşı'nda Timur'a yenilerek esir düştüm.</p> <p><input type="text"/></p>	<p>"Biz Kıbrıs'ı alarak sizin kolunuzu kestik, siz ise İnebahtı'da sakalımızı kestiniz; kesilen kol yerine gelmez ama kesilen sakal daha gür gelir." sözü bana aittir.</p> <p><input type="text"/></p>	<p>Babamdan aldığım devletin sınırlarını üç kat genişlettim. Mısır Seferi yaptım ve İlk Osmanlı halifesi oldum.</p> <p><input type="text"/></p>
<p>Osmanlı Devleti'nin kurucusuyum. Bizans ile ilk savaşımız olan Koyunhisar Savaşı'nı kazandım. İlk Osmanlı parası benim dönemimde basıldı.</p> <p><input type="text"/></p>	<p>21 yaşında İstanbul'u fethederek Bizans'a son verdim. Amasra, Sinop, Trabzon ve Kırım'ı alarak Karadeniz'i Türk gölü haline getirdim.</p> <p><input type="text"/></p>	<p>Aslında devşirme kökenliyim. Yaptığım yüzlerce eserle bilinirim. En önemli eserim, Edirne'deki Selimiye Camisi'dir.</p> <p><input type="text"/></p>	<p>Fetret Devri'ne son vererek devleti toparladım. Bu nedenle devletin ikinci kurucusu sayılırım.</p> <p><input type="text"/></p>

SINIF: 7. SINIF

DERS: Sosyal Bilgiler

ÜNİTE: Kültür ve Miras

KAZANIM: SB.7.2.1. Tarihsel olay ve yorumlara dayanarak Osmanlı Devleti'nin siyasi güç olarak ortaya çıkış sürecini ve bu süreci etkileyen faktörleri açıklar.

ETKİNLİK: DİVAN-I HÜMAYUN ÜYESİYİM

Amaç: Osmanlı Devleti'ndeki divan üyelerini ve divan üyelerinin görevlerini drama yoluyla öğretmek.

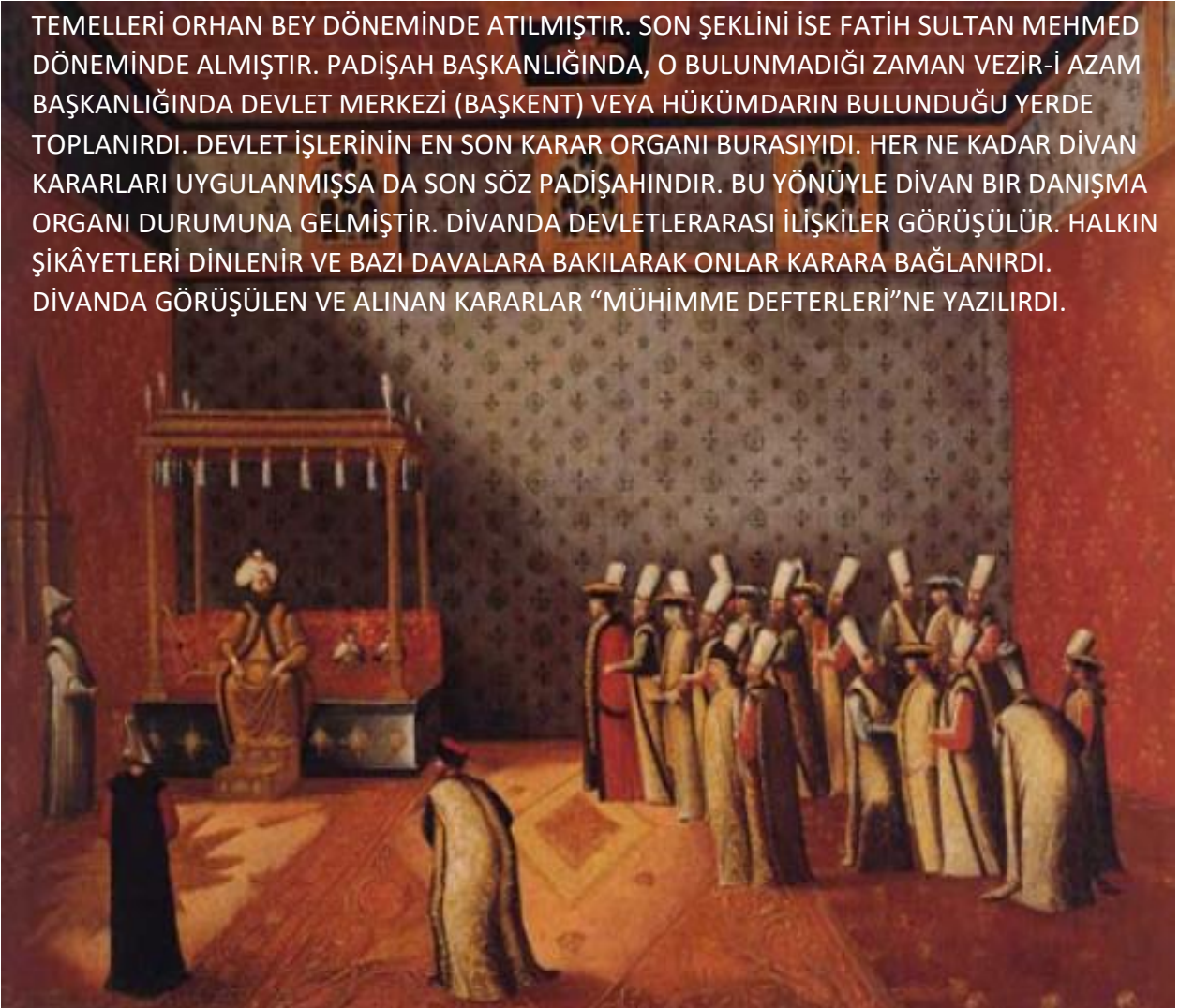
Öğrenciler, Divanhümayun ve üyeleri ile ilgili verilen bilgileri okurlar. Okuduklarını aile bireyleriyle paylaşan öğrenciler, seçtikleri divan üyelerini canlandırırlar. Diğer aile bireyleri de evi divanın toplandığı alana dönüştürebilirler. Hatta evdeki bazı kıyafetlerden ve eşyalardan yararlanarak Divan üyelerine benzemeye çalışabilirler. Bu etkinlikten hareketle divan üyeleri ve bu üyelerin görevleri öğrenilir.

Verilen bilgi notları kesilerek defterlerine bilgi kartı olarak yapıştırılabilir.

DİVAN-I HÜMAYUN: OSMANLI İMPARATORLUĞUNDA ÖNEMLİ DEVLET İŞLERİNİN GÖRÜŞÜLDÜĞÜ VE KARARA BAĞLANDIĞI YÜKSEK MERCİDİR. DİVAN-I HÜMAYUN, BUGÜNKÜ BAKANLAR KURULUNA BENZETİLEBİLİR.

TEMELLERİ ORHAN BEY DÖNEMİNDE ATILMIŞTIR. SON ŞEKLİNİ İSE FATİH SULTAN MEHMED DÖNEMİNDE ALMIŞTIR. PADİŞAH BAŞKANLIĞINDA, O BULUNMADIĞI ZAMAN VEZİR-İ AZAM BAŞKANLIĞINDA DEVLET MERKEZİ (BAŞKENT) VEYA HÜKÜMDARIN BULUNDUĞU YERDE TOPLANIRDI. DEVLET İŞLERİNİN EN SON KARAR ORGANI BURASİYDİ. HER NE KADAR DİVAN KARARLARI UYGULANMIŞSA DA SON SÖZ PADİŞAHINDIR. BU YÖNÜYLE DİVAN BİR DANIŞMA ORGANI DURUMUNA GELMİŞTİR. DİVANDA DEVLETLERARASI İLİŞKİLER GÖRÜŞÜLÜR. HALKIN ŞİKÂYETLERİ DİNLENİR VE BAZI DAVALARA BAKILARAK ONLAR KARARA BAĞLANIRDI. DİVANDA GÖRÜŞÜLEN VE ALINAN KARARLAR “MÜHİMME DEFTERLERİ”NE YAZILIRDI.

DİVAN-I HÜMAYUN ÜYELERİ

1. PADIŞAH

- Divan-ı Hümayun 'un başıdır.

NOT: Fatih Sultan Mehmet'e kadar padişah Divan'a başkanlık etmiştir. Fatih döneminde, Divan'da üyelerin görüşlerini daha rahat söyleyebilmesi amacıyla "kafes sistemi" sistemi getirilmiştir. Yeni sistemle padişahlar Divan toplantılarına katılmamış, ancak dilediklerinde kafes arkasından toplantıyı takip etmişlerdir.

2. SADRAZAM (VEZİR-İ AZAM)

- Padişahın mutlak vekilidirler.
- Padişahın sonra Divan'ın en etkili ismidir.
- Padişahın mührünü taşıdı.
- Padişah sefere çıkmadığında "Serdar-ı Ekrem" unvanı ile ordunun başında sefere çıkardı.

NOT: Fatih Sultan Mehmet döneminde Divan'a sadrazam başkanlık ederdi.

3. KAZASKER (KADIASKER)

- Divan'daki davalardan sorumluydu.
- Adalet işlerine bakarlardı.
- Kadıların ve müderrislerin atama, ilderletme ve görevden alma işlerini yaparlardı.
- Adalet eğitim kültür ve din işlerinden sorumlu Divan üyesiydi.
- Askeri davalara bakarlardı.
- Anadolu ve Rumeli olmak üzere iki kazasker bulunuyordu. Rumeli Kazaskeri yetki bakımından daha üstündü.
- Bugünkü "yargı" görevini yürütürlerdi.
- Günümüzde "Adalet, Milli Eğitim ve Kültür Bakanı" karşılığındadır.

4. NİŞANCI

- Divan'da alınan kararların yazışmalarını yürüten görevlidir.
- Tımar Sistemi'nin başındaki görevlidir.
- Yeni fethedilen yerlerin kayıtlarını "Tahrir Defteri" ne geçirirdi.
- Ferman ve beratları padişahın tuğrasını çekerdi.

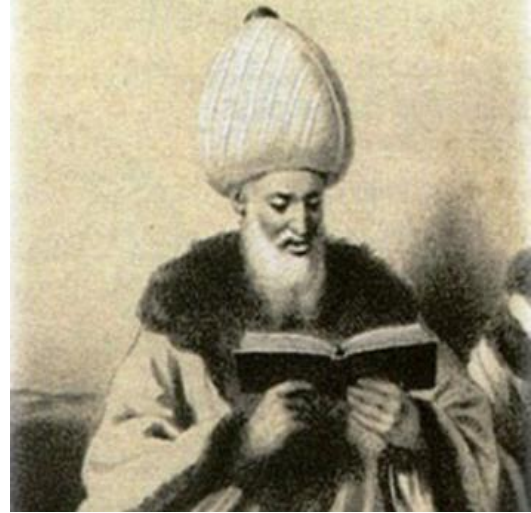
5. DEFTERDAR

- Defterdar, padişahın malının vekilidir.
- Devletin gelir ve giderlerini tutan kişidir.
- Günümüzdeki maliye bakanıdır.
- Devlet sınırlarının genişlemesiyle Anadolu ve Rumeli defterdarı olmak üzere sayıları ikiye çıkmıştır.

6. ŞEYHÜLİSLAM

- Divan'da devlet meseleleriyle ilgili alınan kararların İslam dinine uygun olup olmadığını kontrol eder, bu konuda fetva verirdi.
- Din işlerinden sorumludur. Bugünkü diyanet işleri başkanıdır.
- Divan'ın daimî üyesi değildir. Gerektiğinde toplantılara katılırdı.

7. REİS-ÜL KÜTTAB

- Osmanlı Devleti'nde dış devletlerle olan ilişkilerden sorumlu olan kişidir.
- Günümüzdeki dışişleri bakanıdır.
- Yükselme döneminde Divan toplantılarına katılmaya başlamıştır.

8. KAPTAN-I DERYA

- Donanmanın komutanıdır.
- Kaptan-ı derya, Donanma-yı Hümayun'un ve Tersane-i Amire'nin en büyük amiriydi.
- Denizcilikle bütün atamaları yapma, hüküm yazma ve tuğra çekme yetkisi vardı.

9. VEZİRLER

- Veziriazamdan sonra gelen diğer vezirler ikinci vezir, üçüncü vezir vb. şeklinde adlandırıldı ve sayıları yediye kadar çıkabilirdi.
- Divan müzakerelerinde ve siyasi herhangi bir işin hallinde de tecrübeli devlet adamları olan vezirlerin fikirlerinden istifade edilirdi.

SINIF: 7. SINIF

DERS: Sosyal Bilgiler

ÜNİTE: Birey ve Toplum

KAZANIM: SB.7.1.2. Bireysel ve toplumsal ilişkilerde olumlu iletişim yollarını kullanır.

ETKİNLİK: OLUMLU İLETİŞİM KURUYORUM

Olumlu iletişim yollarından bazıları şunlardır: Empati yapmak, etkin dinlemek, güzel söz söylemek, güler yüzlü olmak, hoşgörülü olmak ve ölçülü beden dili kullanmak.

Aşağıdaki olumlu iletişim unsurları ile atasözleri ve özdeyişleri eşleştiriniz.

	ATASÖZÜ VE ÖZDEYİŞ		OLUMLU İLETİŞİM UNSURU
A	İğneyi kendine çuvaldızı başkasına batır.		DİNLEME
B	Tatlı dil yılanı deliğinden çıkarır.		EMPATİ
C	İki dinle bir söyle.		BEDEN DİLİ
D	Her güzelin bir kusuru vardır.		GÜZEL SÖZ
E	Gözlerin konuştuğu dil her yerde aynıdır.		GÜLER YÜZLÜ OLMAK
F	Gülmek iki insan arasındaki en kısa mesafedir.		HOŞGÖRÜ

SINIF: 7. SINIF

DERS: Sosyal Bilgiler

ÜNİTE: Kùltür ve Miras

KAZANIM: SB.7.2.1. Tarihsel olay ve yorumlara dayanarak Osmanlı Devleti'nin siyasi güç olarak ortaya çıkış sürecini ve bu süreci etkileyen faktörleri açıklar.

ETKİNLİK: HAYAL KURUYORUM

Osmanlı Devleti'nin kısa bir sürede siyasi bir güç olarak ortaya çıkmasının birçok nedeni vardır. Bu nedenlerden birisi de deneyimli padişahların iş başına gelmiş olmasıdır. Padişahların deneyim kazanmasının yegâne sebebi ise yanlarındaki eğitimcileri ile sancağa çıkmalarıdır. Etkinlikte öğrencilerin deneyim kazanmanın önemini kavraması hedeflenmektedir.

Öğrencilerden kendilerini bir doktor olarak hayal etmeleri istenir. Bu doktor, hiç uygulamalı eğitim almadan ameliyatlara girmektedir. Öğrenciler, bir süre düşündükten sonra bu doktorun karşılaşabileceği tüm zorlukları defterlerine yazırlar. Öğrencilerden, yazılarında mesleki eğitim sürecinde uygulamalı eğitimin önemine dikkat çekmeleri istenir. Etkinliğin son bölümünde ise öğrenciler, kurdukları hayalin sonuçlarını öğretmenle paylaşır. Ardından Osmanlı Devleti'nin kuruluş dönemi padişahlarının deneyimli yöneticiler olmasında yeri oldukça büyük olan "Sancak Usulü" nün önemine dikkat çekilir.

SINIF: 7. SINIF

DERS: Sosyal Bilgiler

ÜNİTE: Kültür ve Miras

KAZANIM: SB.7.2.4. Osmanlı Devleti'nde ıslahat hareketleri sonucu ortaya çıkan kurumlardan hareketle toplumsal ve ekonomik değişim hakkında çıkarımlarda bulunur.

ETKİNLİK: OSMANLI'DA ISLAHAT YAPILAN ALANLAR

DUYDUK DUYMADIK DEMEYİN!

OSMANLI DEVLETİNDE
ISLAHAT HAREKETLERİ
BAŞLIYOR!

Osmanlı Devleti'nin yaptığı aşağıdaki İslahatların hangi alanlarda olduğunu örnekteki gibi yazınız.

<u>İslahatlar</u>	<u>İlgili olduğu alan</u>
Posta teşkilatının kurulması →	İletişim
Matbaanın açılması →
Çiçek aşısının uygulanması →
Avrupa başkentlerine elçiler gönderilmesi →
Kütüphanelerin açılması →
Şirket-i Hayriye'nin kurulması →
Batı tarzında yeni okulların açılması →

SINIF: 7. SINIF

DERS: Sosyal Bilgiler

ÜNİTE: Birey ve Toplum

KAZANIM: SB.7.1.1. İletişimi etkileyen tutum ve davranışları analiz ederek kendi tutum ve davranışlarını sorgular.

ETKİNLİK: KARAGÖZ ve HACİVAT

Geleneksel oyunlarımızdan olan Karagöz oyununda geçen diyaloglarda Hacivat karakterinin söylediklerini genelde yanlış anlayan Karagöz'ün verdiği cevaplar bir güldürü unsuru oluşturmaktadır. Ancak iletişim bağlamında konuyu ele aldığımızda ikilinin arasında bir iletişimsizlik olduğu aşikârdır. Öğrencilerin dikkatlerinin bu hususa çekilmesi amaçlanmaktadır.

Öğrenci tarafından bir Karagöz- Hacivat diyalogu seçilir. Öğrenciden bu diyalogu evde kardeşi ya da bir yakını ile canlandırması istenir. Etkinlik videoya çekilir ve öğretmen ile paylaşılır.

SINIF: 7. SINIF

DERS: Sosyal Bilgiler

ÜNİTE: Birey ve Toplum

KAZANIM: SB.7.1.2. Bireysel ve toplumsal ilişkilerde olumlu iletişim yollarını kullanır.

ETKİNLİK: OLUMLU İLETİŞİM, MUTLU BİREY

Hoca evin damından düşer. Acı içinde yerde kıvrılırken komşuları yardıma gelir.

"- Hocam, koca adamsın nasıl düştün damdan? Biraz dikkat etseydin." derler. Bu arada hocaya yardım etmek için çekiştirerek daha çok canını yaktıklarının farkına bile varmazlar. Hoca acılar içinde seslenir:

"- Siz çekilin, bana damdan düşen birini getirin. Benim hâlimden ancak o anlar." diye bağıırır.

Yukarıdaki fıkrada olumlu iletişimle ilgili hangi kavrama vurgu yapılmıştır? Aşağıdaki boşlukları doldurarak kavramımızı bulalım.

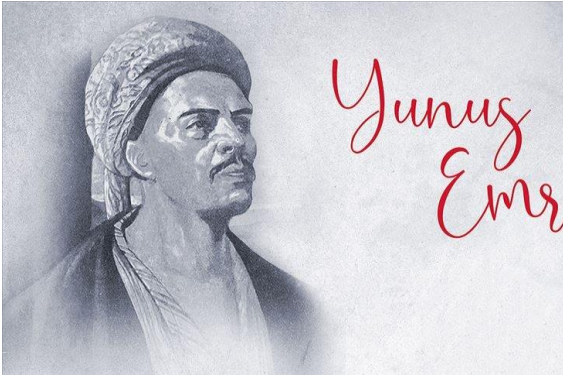
... .. P İ

Gelin tanış olalım,

İşi kolay kılalım,

Sevelim, sevilelim,

Dünya kimseye kalmaz.

Yunus Emre'nin yukarıdaki şiiri olumlu iletişim unsurlarından hangisine vurgu yapmaktadır? Aşağıdaki boşlukları doldurarak kavramımızı bulalım.

... O R ...

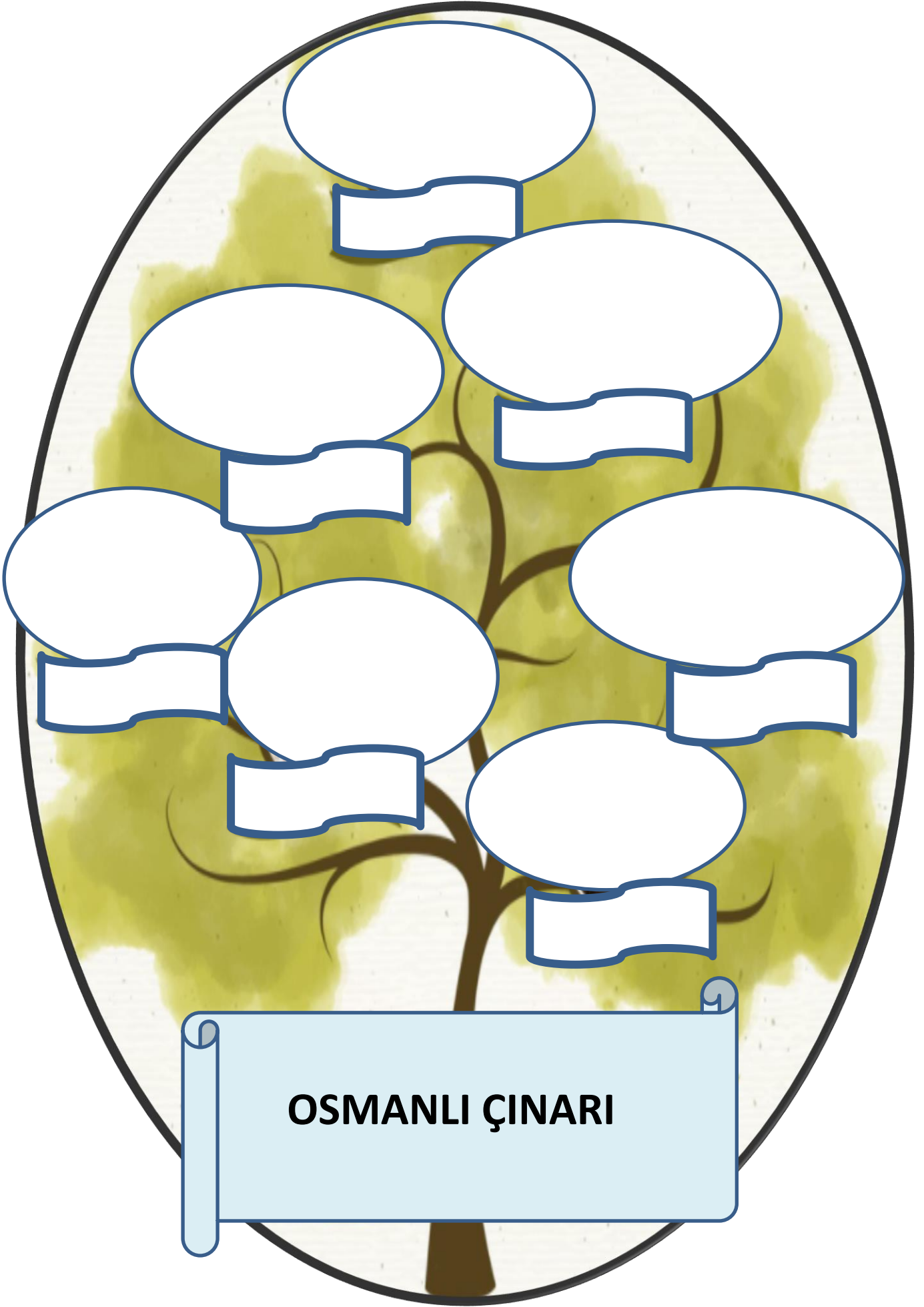
SINIF: 7. SINIF

DERS: Sosyal Bilgiler

ÜNİTE: Kültür ve Miras

ETKİNLİK: ATALARIMI ÖĞRENIYORUM

Öğrencilere verilen "Osmanlı Çınarı" kuruluş dönemi padişahlarının adları ve bu padişahların zamanında yaşanan en önemli olayları yazarak doldurulur. Öğrenciler, "Osmanlı Çınarı" nı odalarına asarak atalarımızı daha yakından tanırlar.

OSMANLI ÇINARI

SINIF: 7. SINIF

DERS: Sosyal Bilgiler

ÜNİTE: İnsanlar, Yerler ve Çevreler

KAZANIM: SB.7.3.1. Örnek incelemeler yoluyla geçmişten günümüze, yerleşmeyi etkileyen faktörler hakkında çıkarımlarda bulunur.

ETKİNLİK: NEREDE YAŞAMAK İSTERDİN?

Amaç: Yerleşmeyi etkileyen doğal ve beşerî faktörlerin günlük hayata aktarılması ve konuya ait kavramların öğrencinin zihninde somutlaştırılması hedeflenmektedir.

Öğrencilerden bir resim çizmeleri istenir. Öğrenci, çizdiği resimde yaşamak istediği çevreyi çizmeli. Resmedilecek çevrede, hayatta kalmak için gereken tüm ihtiyaçların olması gerektiği vurgulanır. Böylece yaşanmak istenilen yerin doğal ve maddi içeriklerine dikkat edilmesi gerektiği vurgulanır.